

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

23. ČÍSLO / XXIX. ROČNÍK

14 Kč • 0,76 €

13. ČERVNA 2021

Z obsahu:

**Ústní modlitba
je naší kotvou**

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 21. dubna 2021,
knihovna Apoštolského
paláce v Římě
- strana 2 -

Svatí Gerváz a Protáz

Libor Rösner
- strana 4 -

Z duchovního pokladu

Alice Lenczewske (56)
- strana 5 -

**Jsem celý Tvůj
a všechno mé je Tvé,
můj nejsladší Ježíši**

Homilie z pohřbu
P. Filipa Antonína
M. Stajnera III. OP
- * -

**Má setkání s P. Filipem
Antonínem Stajnerem**

- * -

Duch činící a planoucí

- * -

Svědectví pečovatelky

- * -

Cesta na pohřeb

- strany 7 až 10 -

**Nadpřirozená moc a síla
pokory podle svatých**

- strana 11 -

**Láska k nepřítelům
proměňuje (2)**

Monika Bornová

- strana 12 -

P. Filip M. Antonín Stajner spolupracoval také s Maticí cyrilometodějskou s. r. o., ve které mu vyšlo knižně několik **překladů duchovní literatury**. Například:

Sv. Ludvík Maria Grignion z Montfortu: *O pravé mariánské úctě Modlitby doporučené sv. Ludvíkem M. Grignionem z Montfortu*

Luisa Piccarreta: *Hodiny utrpení našeho Pána Ježíše Krista*

Luisa Piccarreta: *Panna Maria v království Boží Vůle*

Anotace k těmto a dalším knihám i z jiných nakladatelství, které P. Stajner připravil k vydání, najdete na www.maticecm.cz.
Informace, jak lze knihy objednat, najdete na poslední straně Světla.

Nadpřirozená moc a síla pokory podle svatých

*Bůh vysoko vyzdvihuje pokorné. Pokud chceš být svatým, je důležité být pokorným!
Pýcha zapříčinila d'áblův pád, a proto zlý duch nenávidí pokoru.*

Svatý František Saleský říká: „Nejmocnější zbrání proti d'áblu je pokora.“ V knize *Prísloví* se píše: „Hospodin si oškliví každé zpupné srdce...“ (16,5) A v Matoušově evangeliu Ježíš hovoří: „Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete ulehčení pro své duše,“ (11,29) a dále: „Každý, kdo se bude povyšovat, bude ponížen, a každý, kdo se bude ponížovat, bude povýšen.“ (23,12) Pokora je životně důležitou a nevyhnutelnou součástí křesťanského života. A věděli to také svatí!

Předkládáme dvanáct citátů svatých o pokoře, které mohou být inspirací na cestě ke svatosti a pomoci k odrázení útoků zlého ducha.

Sv. Augustin z Hippo: „Pýcha proměnila anděly v d'ábly; pokora mění lidi v anděly.“

Sv. Terezie z Lisieux: „Ježíš mě naučil, že jediná sláva, která má smysl, je sláva, která trvá věčně, a že k tomu, aby ji člověk získal, nemusí dělat žádné velkolepé skutky. Právě naopak, svoje ctnostné skutky má ukrýt před druhými, dokonce i před sebou samým tak, že levá ruka neví, co dělá pravá.“

Sv. Vincent de Paul: „Nejmocnější zbrání proti d'áblu je pokora ... Pokora a milosrdná láska jsou dvěma krajními body – všechno ostatní závisí na nich. Je proto nezbytné, aby-

chom ve svém životě setrvali mezi těmito dvěma ctnostmi; víme totiž, že bezpečnost a ochrana stavby závisí na jejich základech a střeše.“

Sv. Terezie z Ávily: „Pokora, ať je jakkoliv hluboká, nevnáší do duše neklid, ani ji netrápí, ani nevyrušuje; naopak, provází ji pokoj, radost a pohoda ... Pokora duši jakoby rozšiřuje, zvětšuje a uschopňuje ji stále lépe sloužit Bohu.“

Sv. Otec Pio z Pietrelciny: „Nesmí tě zklamat, ani deprimovat, když se ti něco nevydaří podle tvých představ. Co očekáváš? Jsme přece stvořeni z hlíny, a málokterá půda přinese takovou úrodu, jakou od ní očekává hospodář. Namísto toho se upozad' a uznej, že bez Boží pomoci nedokážeš nic.“

Sv. František Saleský: „Pokora vyhátní satana a rozvíjí v nás dary a milosti Ducha Svatého. Proto také všichni svatí, zejména Král svatých a jeho blahoslavená Matka, mají ze všech ctností v největší úctě právě milost pokory.“

Sv. Faustyna Kowalská: „Pokud duše není pokorná, nemá ze svátostné svaté zpovědi takový užitek, jaký by měla mít. Pýcha ji udržuje v temnotě. Duše tedy ani neví jak, a ani to nedělá dobrovolně, ale právě tehdy prožívá hloubku své mizérie. Nasazuje si masku a vyhýbá se všemu, co by ji mohlo vyléčit.“

Sv. Alžběta Anna Bayley Setonová: „Brána do nebe je velmi nízká, jen pokorní ji vcházejí.“

Sv. František z Assisi: „Nemusíme být moudří a rozumní podle těla, buďme namísto toho prostí, pokorní a čistí.“

Sv. Kateřina Sienská: „Pokora vyvěrá z poznání sebe samého, nikdy se nad ničím nepohoršuje, ale snáší všechny urážky, ztrátu pokoje, každý zármutek, z kterékoli strany; snáší je trpělivě, s radostí.“

Sv. Benedikt z Nursie: „Vzestup a pád neznamená nic jiného, jen toto: Padáme tehdy, když vyvyšujeme sebe sama, a stoupáme tehdy, když se pokoríme. Naše tělo a duše jsou jakoby boční strany žebříku do nebe, jehož příčky tvoří rozličné stupně pokory a umrtvování.“

Sv. Maximilián Maria Kolbe: „Moji milovaní, kéž by se každý náš pád, ať už lehký, nebo těžký hřích, stal pro nás malým krokem k vyšší úrovni dokonalosti. Jediným důvodem, proč nám Neuposkvrněná dovoluje padnout, je ten, že nás chce vyléčit z naší domýšlivosti a z naší pýchy, aby nám tak pomohla otevřít se k přijetí Božích milostí.“

*Zdroj: churchpop.com
Přeložil a upravil -dd-
(Redakčně upraveno)*

Láska k nepřátelům proměňuje (2)

Přednáška na 27. letní akademii v Augsburgu v roce 2019

Dříve než přistoupím k oběma dalším literárním textům, chtěla bych vložit úvahu, co se myslí láskou k nepřátelům.

LÁSKA K NEPŘÁTELŮM - CO SE TÍM MYSLÍ?

Příkázání a jeho naplnění

V horském kázání Ježíš s poukazem na dosavadní židovskou nauku, že máme milovat své bližní, ale nenávidět své nepřátele, požaduje:

„Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a dešť posílá na spravedlivé i nespravedlivé ... Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5,44-45.48)

V Lukášově evangeliu je podobné místo:

„Milujte své nepřátele. Dobře číňte těm, kteří vás nenávidí. Žehnejte těm, kteří vás proklínají, modlete se za ty, kteří vám ubližují.“ (Lk 6,27-28)

Když uvedeme tento příkaz do souvislosti s hlavním příkázáním, které nás po příkázání lásky k Bohu zavazuje k tomu, abychom milovali bližní jako sebe samé, pak poznáváme, že Ježíš považuje také nepřátele za naše bližní, které máme milovat jako sebe samé.

Přiberme k tomu ještě Otčenáš:

„A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům“ (Mt 6,12), pak vidíme, že láska k nepříteli zahrnuje v sobě také připravenost k odpuštění.

Jak můžeme naplňovat příkázání lásky k nepřátelům také my? Není to na nás slabé lidi příliš, když máme být tak dokonalí, jako je náš nebeský Otec?

Ježíš Kristus sám nám to ukázal svým životem a celým svým bytím, svým utrpením a smrtí za nás, když jsme byli ještě – jak zdůrazňuje Pavel – nepřáteli (Božími) (srov. Řím 5,10). A nakonec, když se Kristus modlil na kříži: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ (Lk 23,34) Může být, že také tato modlitba Ježíšova přispěla k tomu, že setník velebil Bo-

ha a řekl: „Tento člověk byl vskutku spravedlivý.“ (Lk 23,47)

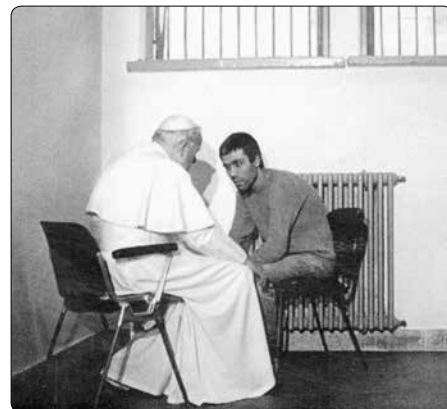
Štěpán následoval bezprostředně Ježíše prosbou o odpuštění svým vrahům. (srov. Sk 7,60)

A Pavel, o kterém víme z jeho dopisů (např. 2 Kor 11,24-26) a ze Skutků apoštolů, jak byl Židy pronásledován a týrán, požaduje v následování Krista: „Žehnejte těm, kdo vás pronásledují; žehnejte, neproklínejte.“ (Řím 12,14.21) Pak otřesná výpověď v listu Římanům (9,1-5), v níž mluví o lásce k nepřátelům v souvislosti s Židy, s nimiž byl právě znepřátelen: „Neboť bych si přál být sám proklet, být odloučen od Krista za své bratry, za ty, kdo jsou podle těla z mého rodu.“ Teď bychom mohli namítat: Ano, vyvolení mohli uskutečňovat lásku k nepřátelům – Ježíš Kristus, Syn Boží; Štěpán, jehož tvář se jevila veleradě jako tvář nějakého anděla (srov. Sk 6,15); mocný apoštol náro-

Dirk Willems († 16. 5. 1569 u Asperen v Nizozemí) byl novokřtěnec. Naroděn v Nizozemsku obdržel jako mladý muž křest věřících. Na základě novokřtěneckého mandátu (trest smrti za odmítání jakékoliv světské a duchovní vrchnosti) byl odsouzen k smrti a uvězněn. Ale podařilo se mu uprchnout. Na útěku před svými pronásledovateli zachránil jednoho z nich, který se probořil na ledu rybníka. Potom byl zajat a nedaleko svého rodného města na hranici upálen.

Willems zachránil toho, který ho podle zákona musel pronásledovat. Hrála zde nenávisť nějakou roli? Každopádně Willems riskoval svůj život pro záchranu svého pronásledovatele.

Ali Agca zranil papeže Jana Pavla II. životu nebezpečným způsobem 13. 5. 1981 na náměstí Sv. Petra v Římě. Bylo to zranění, které papeže silně zatěžovalo v dalších letech. Dne 27. 9. 1983 navštívil papež Aliho Agcu ve vězení a odpustil mu. O 31 let později přišel Agca ke hrobu papeže Jana Pavla II. a položil na něj bílou růži.

dů Pavel; ale mohou to dělat takoví lidé, jako jsme my?

Příběhy světců dosvědčují, že mnozí z nich prožívali lásku k nepřátelům, dokonce jako děti, jako jedenáctiletá Maria Goretti (1890-1902), která při umírání odpustila mladému Alessandrovi a modlila se za jeho obrácení poté, co se ji pokoušel znásilnit a pak ji smrtelně zranil 14 bodnutími nožem. Alessandro po mnoha letech nucených prací poprosil Mariinu matku o odpuštění a vstoupil do třetího řádu sv. Františka. Po svatořečení Marie Goretti v roce 1950 si ji mnoho mladých dívek a žen zvolilo za patronku. Mezi nimi také Brigitte Irrgangová (1943-1954), která jako jedenáctiletá si prožila stejný osud jako Maria Goretti. Prelát Moll ji zařadil do martyrologia 20. století.

Naplnění příkázání lásky k nepřátelům je tedy možné, jak to rovněž ukázala básnickým způsobem Gertrud von Le Fort v *Consolatě*, a také jakou proměnu zakoušení takové lásky může způsobit. Můžeme tedy i my, „obyčejní“ křesťané, být schopni takové lásky? Můžeme být vůči konkrétnímu nepříteli blahovlní, upustit od pomsty a zlých řečí o něm, pomoci mu v nouzi a modlit se za něho? Můžeme mu odpustit? Můžeme tedy nepříteli milovat, jak to Kristus požaduje?

Je důležité pro správné pochopení lásky k nepřátelům ujasnit si podstatu této lásky. Pokusím se o to především s odvo-

láním na Josefa Piepera, omezím se ale na úvahy, které jsou pro toto téma důležité.

O podstatě lásky, a tudíž také lásky k nepřítelům

První základní věcí je vždy poznání něčeho dobrého, opravdového, krásného, tedy hodného lásky. Odpovědí na to je: Je dobré, že jsi! Je dobré, že to tak je! To je souhlas svobodné vůle: Souhlasím s existencí toho druhého člověka. Setkávám se s druhým s přívětivostí, přeji mu dobré.

Jestliže je mi někdo sympatický, je mi tento souhlas snadný. Ale když je mi někdo nesympatický, když v něm dokonce vidím nepřítele, který mně nebo mým milým chce škodit nebo už škodí?

V tom případě si musíme připomenout to přikázání, abychom milovali bližního jako sebe samého. Jak se vlastně milujeme? Řídíme se přirozeným podnětem, který je nezničitelný: Chceme být šťastní. Toužíme po naplnění. Chceme být milováni. Souhlasíme sami se sebou jako s osobou, tedy jako s bytostí, která souhlasí s tím, že

Maria Goretti (1890–1902)

Když se Maria několik málo týdnů po prvním svatém přijímání vícekrát bránila Alessandrovým pokusům o sblížení, poranil ji, rozružen opakovaným odmítáním, 14 bodnými ranami nožem. Po několika nezdařených operacích v nemocnici v Nettuno zemřela následujícího dne. Při umírání odpustila svému vrahovi: „Odpouštím mu; chci ho mít u sebe v nebi.“ Alessandro byl odsouzen na 30 let nucených prací. Kál se a o Vánocích r. 1928 byl pro dobré chování předčasně propuštěn z vazby. Prosil Mariinu matku o odpuštění, kterého se mu dostalo, a vstoupil brzy potom jako laický bratr do kapucínského řádu.

existuje. Tento eros, sebeláska jako požadovaná láska, je měřítkem bliženské lásky a také lásky k nepřítelům, protože i nepřítel je naším bližním. Přejeme to, co přejeme sami sobě: aby žil, aby se mu dařilo dobře, aby získal štěstí a spásu.

Jádro milujícího přijetí existence toho druhého – je dobré, že existuješ! – musí být zachováno ve všech podobách a stupních lásky, také v nejmenším stupni u lásky k nepřítelům.

A když u ostatních, především u nepřítel, nenacházíme nic láskyhodného, jak je pak můžeme milovat?

Existuje poslední, křesťanské zdůvodnění: Všechno Bohem stvořené je dobré. Každý člověk je Bohem chtěný, Bohem povoláný k životu a Bohem udržovaný při životě. Toto poznání vede k přijetí každého člověka skrze výkon stvořitelského činu, jehož působením všechno existuje a je tedy hodné lásky.

Milovat nepřítele nám připadá těžké. Je to tedy nejvyšší způsob lásky? Nikoliv to, co je zvláště těžké, je proto zvláště ctnostné. To by bylo myšleno kantovsky⁽¹⁾, nikoliv křesťansky. Přátelská láska, láska mezi mužem a ženou, mateřská a otcovská láska a také láska k Bohu jsou vyšší a nejvyšší formy lásky. Přejít od erosu k agapé nebo caritas, od sebelásky ke křesťanské bliženské lásce je plynulý. Ale vždycky – také v nejvyšší lásce k Bohu – zůstává zachována potřebná láska. Musí být ale proměněna v agapé, to znamená, že musí být vždy nezištná (Lewis 133). Čím větší je ochota k odevzdanosti v následování Krista, tím silnější bude moci být také láska k nepříteli.

V tomto bodu nám může pomoci rozlišování: milovat hříšníka – nenávidět hřích. Nepřítele jako osobu mám milovat, souhlasit s jeho existencí. Ale jeho zlé, zhoubné konání si musím ošklivit a odporovat mu. K tomu se vyjadřuje také *Katechismus katolické církve* (KKC, 1933; 2263–2265):

„Kristovo učení ... Vztahuje přikázání lásky ... i na všechny nepřátele. Osvobození v duchu evangelia je neslučitelné se záští k nepříteli jako k osobě, ne však s nenávistí ke zlu, které nepřítel páchá.“

Ještě několik myšlenek k emocím v lásce. Hrají velkou roli v zamilovanosti, která musí dozrát k duchovní lásce (agapé). Eroticky milující chtějí více než blaho. Chtějí se spojit s tím, koho milují. Aby mohli zůstat zajedno a být věrní, musí vydržet také

Brigitte Irrgangová (1943–1954) – jejím příkladem byla Maria Goretti. Její [Brigitina] násilná smrt může být teď po téměř padesáti letech označena jako setkání ještě velmi mladého, ale už velmi vyzrálého děvčete s křížem Kristovým, jehož plodem je účast na jeho spasitelné milosti.“ (CL. Pullwitt, bývalý farář v Demminu)

zklamání, překonat roztržky, tzn. že musí být zachován základní impuls začátku – je dobré, že jsi. Když se zůstane jen při emocích jako podstatě lásky, následuje oddělení, jakmile velké city zmizí. Pak začne hledání nové emocionální zamilovanosti. Láska je tedy, jak říká C. S. Lewis (Pardon, 120) krátce a stručně, „nikoliv pocit, ale akt vůle“ (totéž říká Spaemann, 49).

Totéž platí pro silné emoce, které pociťujeme vůči nepříteli – nenávisť, pohrdání, vztek, touha po pomstě... Ty nesmi svádět k tomu, abychom nepříteli odpírali souhlas s jeho existencí, a měli bychom – možná po dlouhém očišťovacím procesu – umírnit se až k odpuštění, a jestliže je ten druhý k tomu ochoten, ke smíření.

Jako křesťané doufáme v to, že nejsme odkázáni jen na své vlastní síly a jenom na svoji vůli. Smíme doufat v milost Boží zcela ve smyslu slov sv. Pavla: „Mohu vše v tom, jenž mě posiluje.“ (Flp 4,13)

Na základě těchto úvah se obrátíme ke dvěma dalším literárním textům a budeme se ptát, jak se tam prožívala láska k nepřítelům.

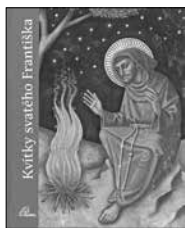
(Pokračování)

*Z Der Fels 12/2019 přeložil -mp-
(Redakčně upraveno)*

Poznámky:

⁽¹⁾ Podle německého filosofa Immanuela Kanta (1724–1804). [pozn. překl.]

PRO DUCHOVNÍ ŽIVOT

KVÍTKY SVATÉHO FRANTIŠKA

Z italštiny přeložila Kateřina Lachmanová
Odborná konzultace Regalát Petr Beneš OFM
Ilustrace Piero Casentini

Z příběhů sv. Františka a jeho prvních druhů dýchá ryzi evangelium, a tak se dnes právem řadí k perlam křesťanské literatury. Jejich nové české vydání je zároveň novým překladem, řešícím mnohé jazykové nesrovnalosti předchozího překladu. Přidanou hodnotou jsou i krásné ilustrace italského výtvarníka Piera Casentiniho z jeho cyklu *Píseň bratra slunce*. Nový překlad vychází z kritického vydání italského textu z konce 14. století, který evidentně čerpal z latinského spisu bratra Hugolina *Actus Beati Francisci* – více o vzniku a duchovním významu díla se lze dočíst v závěru knihy, ve fundovaném pojednání otce Regaláta Petra Beneše OFM.

Paulinky • Váz., 145x175 mm, 192 stran, 299 Kč

PRO DĚTI

EVANGELIUM PRO DĚTI

Jean-François Kieffer - Christine Ponsardová
Z francouzštiny přeložila Kateřina Lachmanová

Tato komiksová kniha nabízí padesát příběhů z evangelii, zestručněných tak, aby byly srozumitelné dětem prvního školního věku. Velkou předností díla je snaha autorky o co největší věrnost textům evangelii: proto také uvádí odkazy na místa v Bibli, kde lze konkrétní příběhy či podobenství najít v nezkrácené verzi. Živé a výstižné ilustrace J.-F. Kieffera jsou natolik působivé, že děti bu-

dou schopné číst si jednotlivé příběhy samy. Knihu lze používat také při katechezích nebo při výchově v rodině. Pro děti od 6 let.

Pavel Nebojsa - Doron

Váz., 185x225 mm, křídový papír, 106 stran, 249 Kč

VYPŘÁVEJ MI O SVATÉM PŘIJÍMÁNÍ

Bruno Ferrero - Anna Peirettiová
Ilustrace Juraj Martiška • Z italštiny přeložila Jana Csukášová • Odpovědný redaktor Pavel Mareš

Krásně ilustrovaná knížka nabízí jednoduché příběhy, zamyšlení a modlitby, jež dětem přibližují tajemství Eucharistie. Je vhodná pro přípravu dětí na první svaté přijímání.

Karmelitánské nakladatelství

Váz., 192x155 mm, 52 stran, křídový papír, 229 Kč

SVĚDECTVÍ HOSPICOVÉ LÉKAŘKY

AŤ PŘED ZRAKY MÁM ŽIVOT • SVĚDECTVÍ Z HOSPICE

Viola Svobodová • Redakce Ivana Trefný

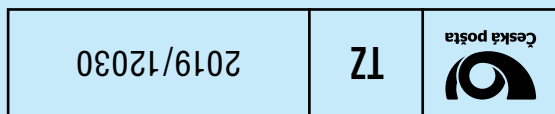
MUDr. Viola Svobodová pracovala jako lékařka na brněnských klinikách celý svůj profesní život. Několik měsíců po odchodu do důchodu dostala nabídku práce v klášterní hospicové stanici, která ji hluboce oslovila. Dnes tvrdí, že právě od svých pacientů se naučila spoustě životně důležitých věcí, zvláště o duchovních potřebách umírajících. O svých objevech mnohokrát přednášela u nás i na Slovensku. Právě na podnět svých posluchačů se rozhodla zaznamenat nejsilnější svědectví ze své praxe písemně.

Pavel Nebojsa - Doron • Brož., 130x190 mm, 165 stran, 199 Kč

Objednávky knih - tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
779 00 Olomouc

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské, spolku. Vydává Matice cyrilometodějská, spolok. Dolní nám. 24, Olomouc - IČO 00533866. Tiskne nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc. Redakce: Setředakator Mgr. Daniel Dehner, redaktor Mag. Theol. Tomáš Kmrl. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č. j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bludy v oblasti víry a mravů. Neznamená to však, že udělovatel schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc; telefon a fax 585 222 803 (e-mail: svetlo@maticecm.cz; <http://svetlo.maticecm.cz>; objednávky týdeníku: e-mail: periodika@maticecm.cz; tel.: 585 220 626; objednávky knih: e-mail: objednavky@maticecm.cz; tel.: 587 405 431, www.maticecm.cz; inzerce: redakce@maticecm.cz; podávání novinových zásilek Registráční značka MK ČR E 7225. Administrace pro Slovenskou republiku: CD Photo s.r.o., Chrenovská 21/14, 949 01 Nitra, telefon 00421 903 263 525; podávání novinových zásilek povolené SP, s. p. ZSRP Bratislava, č. j. 3335-OPC zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medzugasorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžádáme nezveřejnění příspěvků nevracíme.